

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Van studie, via politiek, naar Kilowatturen

Wierema, R.

Citation

Wierema, R. (1998). Van studie, via politiek, naar Kilowatturen. *Bestuurskundige Berichten*, 13(3), 24-26.
Retrieved from <http://hdl.handle.net/1887.1/item:3234165>

Version: Publisher's Version

License: [Creative Commons CC BY-NC-ND 4.0 license](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/)

Downloaded from: <http://hdl.handle.net/1887.1/item:3234165>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

kennisverwerving is verlaagd (zo geven veel studenten aan) en daar zijn andere, voornamelijk vaardigheden, voor in de plaats gekomen. Het is echter de vraag of die vaardigheden, zoals bijvoorbeeld leren vergaderen, wel in een werkgroep moeten worden aangeleerd. De bestuurskunde is een toepassingsgerichte studie dus zijn dergelijke vaardigheden zeker van belang. Toepassingsgerichtheid van de bestuurskunde betekent niet dat bestuurskundigen als zodanig zich met (de praktijk van) de kennistoepassing zouden (moeten) bezighouden. Het gaat in de bestuurskunde om de productie van wetenschappelijke bestuurskennis die toegepast kan worden; niet om de toepassing van die kennis zelf. Toepassen van bestuurskennis is geen wetenschappelijke activiteit. De taak van de toepassingsgerichte bestuurswetenschappen blijft beperkt tot het verwerven van toepasbare,

wetenschappelijke bestuurskennis" (Van Braam 1992: p. 51). Misschien dat PGO toch wel erg naar toepassingsgerichtheid neigt in plaats van wetenschappelijk bezig te zijn. Zou het niet veel beter zijn als studenten bestuurskunde zich massaal opgeven voor commissies bij de B.I.L., het bestuur van de B.I.L. of geheel andere bestuursfuncties om die vaardigheden aan te leren?

Literatuurlijst

- Blokboek
- Van Braam, *Filosofie van de bestuurswetenschappen*, 1ste druk, Amersfoort: Academische Uitgeverij Amersfoort B.V., 1992

Eltjo Hofstee
Student bestuurskunde

Van studie, via politiek naar Kilowatturen

R. Wierema

Ongeveer een jaar geleden ging Margriet Niehof mij voor in wat we misschien om kunnen dopen in de rubriek "*Bestuurskundig medewerker van een VVD-Kamerlid*". Een titel die bij de VVD-fractie in de Tweede Kamer bepaalt niet meer uitzonderlijk is. Op dit moment wordt maar liefst 1/3 van de VVD-Kamerleden ondersteund door bestuurskundigen. Voorwaar geen geringe invloed voor een nog betrekkelijk jonge studierichting. In dit artikel wil ik vooral stilstaan bij "hoe het zo gekomen is". Hoe kwam ik aan die studie, hoe verliep deze en hoe ben ik gekomen waar ik nu zit.

Geboren en getogen als echte Jutter in Den Helder besloot ik op 18 jarige leeftijd toch maar niet te kiezen voor een glansrijke loopbaan bij de marine. Dat betekende immers minimaal nog eens 4 jaar in die wereldstad. Nee, het studentenleven lonkte en de brede opzet van de toen nog erg jonge studierichting

bestuurskunde sprak mij erg aan. Vanaf september 1987 liep ik de eerste twee jaar keurig op schema, maar toen werd me duidelijk dat de zes jaar die er toen nog voor de studie beschikbaar was een dergelijk schema niet toestond. De volgende twee jaar werden dus vol overgave gewijd aan studentenvereniging en

allerhande bestuurlijke en/of sportieve activiteiten. Dit nieuwe schema sloot zo veel beter aan dat ik op de dag af 6 jaar na aanvang van mijn studie om 04.15 's ochtends een punt kon zetten achter de laatste regel van mijn scriptie.

Ik kan mij herinneren in die laatste twee jaren wel eens gedacht te hebben "wat leer ik hier nu eigenlijk, behalve logisch nadenken over bestuurlijke problemen? Eigenlijk weet ik niet veel meer dan toen ik begon". In de praktijk van het werkende leven, waar je ook met niet-bestuurskundigen over bestuurlijke zaken praat, bleek het echter anders te liggen: juristen, economen en anderszins monodisciplinair opgeleide personen bleken ineens niet (bestuurskundig) logisch te denken! Deze beroepsgroepen bleken in mijn ogen problemen veel meer uitsluitend vanuit de eigen discipline te bekijken. Op dat moment werd mij duidelijk bestuurskunde een onmiskenbare meerwaarde heeft. Het lijkt een open deur om te zeggen dat het goed is om een probleem vanuit een juridische, economische, politicologische en sociologische invalshoek te bekijken. Wanneer je echter niet de mogelijkheid hebt gehad je verder (gedeeltelijk) te verdiepen in bovengenoemde studierichtingen, kun je in de praktijk veel moeilijker door die open deur. Juist de multidisciplinaire achtergrond maakt bestuurskundigen zo geschikt voor bijvoorbeeld medewerker bij een kamerlid of een fractie in de Tweede Kamer.

Daar kwam ik in april 1996 ook achter toen mijn voorganger, Fries Heinis, ja...ook een bestuurskundige, mij attent maakte op de vacature van persoonlijk medewerker bij VVD-Tweede Kamerlid Johan Remkes. Sinds mijn afstuderen en mijn diensttijd was duidelijk geworden dat één van de conclusies uit mijn eindscriprie over de coördinatie van humanitaire hulpverlening door de VN strookte met de werkelijkheid: zonder praktijkervaring behoort je in dat vakgebied niet aan de slag te komen. Waarom het bij mij bijna een jaar geduurd heeft voordat ik daarachter was, is mij tot op de dag van

vandaag niet duidelijk en aangezien ik ook weer niet zo idealistisch was om op de bonnefooi af te reizen en "aldaar" praktijkervaring op te doen, kwam de mogelijkheid in de Tweede Kamer aan de slag te gaan voor mij als geroepen.

Inmiddels ben ik hier nu 2 jaar aan het werk, heb letterlijk tientallen meters stukken verwerkt en een even groot aantal wetsvoorstellen en beleidstrajecten mede beoordeeld. Ze zeggen wel eens dat je na je middelbare school veel weet van een heleboel onderwerpen, dat je na je studie veel weet van één onderwerp en dat je je in je baan nog verder specialiseert. Niets is in mijn geval minder waar. Dat van de middelbare school klopte nog wel, maar na de studie bestuurskunde weet je genoeg van relatief veel onderwerpen en na twee jaar Tweede Kamer weet je genoeg van nog meer onderwerpen. Dat geeft je tevens de mogelijkheid uit te vinden welke terreinen je nu echt interessant vindt.

Bij mij heeft dat nu tot gevolg dat ik per 1 juli een overstap maak naar het energiedistributiebedrijf voor Noordoost Nederland EDON. In het afgelopen half jaar ben ik namelijk redelijk nauw betrokken geweest bij de totstandkoming van de nieuwe elektriciteitwet. Met deze wet wordt de productie en levering van de elektriciteit in de loop van een aantal jaren vrijgemaakt hebt. Hoewel ik mij nooit zo specifiek voor elektriciteit geïnteresseerd heb, spreekt met name de overgang van nutsbedrijven naar een vrije markt mij erg aan. Door de in het wetgevingstraject opgedane contacten bleek vervolgens de overstap naar een functie op het raakvlak van marktpartij EDON en de overheid als toezichthouder op de toekomstige elektriciteitsmarkt mogelijk. Ik krijg nu de kans naast mijn betrokkenheid bij het denkproces over hoe zo'n vrije elektriciteitsmarkt er uit moet komen te zien ook een speler te worden bij de uiteindelijke uitvoering in de praktijk. Van veel oudcollega's hoor ik dat het nooit meer zo gezellig, leuk, interessant en hectisch wordt als bij de VVD-fractie in de Tweede Kamer, maar een leven lang persoonlijk medewerker is ook niet ideaal. In ieder

geval is het medewerkerschap een eerste stap die ik bestuurskundigen van harte aan kan raden en met mij vele (oud) collega's. Ook in mijn nieuwe functie zal de brede basis die bestuurskunde kan bieden mij

helpen staande te blijven tussen alle specialisten.

Robbert Wierema

Oud-student bestuurskunde in Leiden

PGO bij bestuurskunde: waardevol naast andere werkvormen

Reactie Geert Neelen, coördinator 'Bestuurskunde: Inleiding 3'

Overall waar vormen van probleemgestuurd onderwijs (PGO) worden ingevoerd, ontstaan er heftige discussies over de voor- en nadelen van deze onderwijsvorm. Zie hiervoor ondermeer het artikel van R. Bodelier in *Intermediair* van 20 mei 1998 met de veelzeggende titel "De leerling zoekt het maar uit, De rampzalige gevolgen van 'leren leren'". De uiteenlopende reacties op PGO geven al aan dat het geen gewone onderwijsvorm is.

Ook bij bestuurskunde is er zowel onder studenten als onder docenten in het afgelopen half jaar veel gediscussieerd over de gevolgde werkwijze in de werkgroepen. Voordat ik een inhoudelijke reactie op het voorgaande artikel over PGO bij bestuurskunde geef, wil ik benadrukken dat ik deze discussies als een waardevol neveneffect van PGO beschouw. Het is goed als studenten en docenten kritisch na- en meedenken over de inhoud en vorm van hun eigen onderwijs. Deze discussies scherpen het inzicht in de deskundigheden en vaardigheden die voor bestuurskundigen relevant zijn alsmede in de methoden en onderwijsvormen die gehanteerd kunnen worden om studenten in deze deskundigheden en vaardigheden te trainen. En PGO beschouw ik als niets meer dan één van de onderwijsvormen in de propedeuse, die zeer waardevol kan zijn naast andere meer traditionele onderwijsvormen.

In het voorgaande artikel is de kern van PGO al duidelijk uitgelegd. Als aanvulling en correctie op deze uitleg wil ik erop wijzen dat PGO naast het verder ontwikkelen van bepaalde vaardigheden zeker ook gericht is op het verwerven van inzicht, bij 'Bestuurskunde: Inleiding 3' in het bijzonder in beleids- en organisatievraagstukken. Kennisverwerving en het trainen van vaardigheden laten zich analytisch weliswaar onderscheiden, maar gaan bij PGO (idealiter) samen. Door met concrete bestuurskundige problemen aan de slag te gaan en hierover te adviseren worden vaardigheden ontwikkeld als het leren beschrijven en analyseren van bestuurlijke problemen en het werken in teamverband maar krijgt de student ook een beter inzicht in en gevoel voor de vaak abstracte begrippen en theorieën uit de literatuur. Daarbij kan het gaan om de vraag hoe bijvoorbeeld bepaalde ongewenste beleidsuitkomsten tot stand komen (niet-gebruik Individuele Huursubsidie) of hoe moeilijk het is de bureau-

cratische organisatie van gemeenten om te vormen tot een meer klantgerichte organisatie (één-loket streven). Natuurlijk kan het accent soms meer naar de te ontwikkelen vaardigheden verschuiven, maar -omdat aan het eind een concreet advies moet worden gepresenteerd- komen inhoudelijke aspecten onvermijdelijk telkens weer aan de orde.

Het voorgaande wil niet zeggen dat PGO de ideale onderwijsvorm is en dat er bij Bestuurskunde niets te verbeteren valt. Integendeel. In de uitgebreide evaluatie onder studenten en docenten zijn tal van knelpunten naar voren gekomen die we voor het volgende jaar proberen op te lossen. Refererend aan de in het vorige artikel besproken zevensprong en 'vergaderorde' kunnen we stellen dat beide hulpmiddelen voor het oplossen van problemen zijn en dat vooral ook moeten blijven. Wanneer zij tot doel wor-

den of de voortgang en creativiteit van het groepsproces beperken, kan de groep deze hulpmiddelen zelf aanpassen. Omwille van het leerproces moeten bepaalde functies echter wel vervuld blijven worden.

Met deze korte reactie is het laatste woord over PGO zeker nog niet gesproken. Laten we het hopen van niet. Kritische discussies tussen docenten en studenten over inhoud en vorm van het onderwijs zijn een uiting van een sterke betrokkenheid en verantwoordelijkheid voor het bestuurskunde-onderwijs en als zodanig een voedingsbodem voor een voortdurende verbetering van het onderwijs.

Geert Neelen

Universitair docent departement bestuurskunde

Lezing door mr A.W.H. Docters van Leeuwen

I. de Ligny

In zijn lezing op 11 mei 1998 voor de Bestuurskundige Interfacultaire vereniging Leiden acht Docters van Leeuwen op de rand van het millennium, de vraag naar transformaties meer dan ooit actueel.

Omdat het onderwerp veel te groot is voor één lezing maakt Docters van Leeuwen een keuze voor de belangrijkste transformaties die voortkomen uit met name de ontwikkelingen van de digitale technologie in samenhang met de technologie van de energieontwikkeling. Daarbij moet bedacht worden dat na het wegvallen van het communisme de maatschappij gebaseerd is op een combinatie van democratie en kapitalisme.

In eerste instantie onderscheidt Docters van Leeuwen twee hoofdlijnen: de ontwikkelingen met betrekking tot de burger, en die met betrekking tot de leider.

Later komt daar nog de ontwikkeling ten aanzien van de spiritualiteit bij.

De eerste hoofdlijn is samen te vatten in de eenvoudige vraag:

"Waar heeft de goed opgeleide, vaardige, gezonde burger de overheid nog voor nodig?" De burger kan, desgewenst samen met anderen, alles zelf regelen: kennis verwerven, contacten leggen, zich verplaatsen, zorgen voor veiligheid, enz. Dit betekent dat de nachtwakersstaat of welvaartsstaat gaat verdwijnen en dat er volgens Geelhoed een soort garantiestaat zou kunnen ontstaan. Vraag is hoe die er dan uitziet.